

Turgut Tokgöz

İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (İEİS)
Genel Sekreteri

ENDÜSTRİMİZ BİYOTEKNOLOJİ VE AR-GE'YE, UZUN VADELİ BAKIŞ AÇISIYLA YÜKSEK MALİYETLİ YATIRIMLAR YAPIYOR

Endüstrimizin yetkinliğini ve rekabet gücünü artırmak, ülkemizde bu alanın gelişimine daha etkin bir katkı sunmak amacıyla 2016 yılı sonunda, Türkiye Biyoteknolojik İlaç Platformu'nu kurduk. Platformumuz, biyoteknoloji alanında ülkemizde geliştirme ya da üretim faaliyeti olan veya bu faaliyetleri planlayan tüm ilaç firmalarına açık bir oluşum. Şu anda platformda İEİS üyesi olan ve olmayan 20 ilaç firması bulunuyor. Firmalarımız ülkemizi biyoteknoloji gibi stratejik bir alanda geliştirmek için var güçleriyle çaba gösteriyor. Bu alana uzun vadeli bakış açısıyla, yüksek maliyetli yatırımlar yapıyorlar.

İEİS'in ülkemiz ilaç sektöründeki misyonu ve hedefi nedir?

İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (İEİS) olarak, 1964 yılından bu yana ülkemizde sağlık politikalarının gelişmesine katkıda bulunmak, endüstrimizde sağlıklı ve sürdürülebilir rekabet ortamını geliştirmek için çalışıyoruz. Ulusal ve çok uluslu 56 üyemiz bulunuyor. Referans üründen eş değer ürüne, referans biyoteknolojik ve biyobenzer ilaçlara, etkin madde üretiminden ithalatına, kan ürünleri, aşılarda vb.

ürünlerin hastalara sunulması ve fason üretime kadar geniş ve farklı çalışma alanlarındaki firmalara hizmet veriyoruz. Bu kapsamda, endüstrinin bütün alanlarıyla yakından ilgileniyoruz.

İEİS olarak hedefimiz, ilaç endüstrimizin Ar-Ge yetkinliğini artırmış, özellikle biyoteknoloji alanında olmak üzere, daha yüksek katma değerli ürünler üreten, küresel bir ilaç üreticisi ve ihracatçısı konumuna gelmesidir.

Sektörü çok içinden ve merkezden izleyen bir kişi olarak, ülkemiz ilaç sektörünün güçlü yönleri hakkında neler söylemek istersiniz?

Türkiye sanayi, yüksek katma değerli ürünler üreten ve ihrac eden bir yapıya dönüşme çabası içinde. İleri teknolojiye dayanan ve katma değer üreten yapısıyla ilaç endüstrisi, bu dönüşümün en kritik öğelerinden birisini oluşturuyor.

Ülkemizde çok köklü ve güçlü bir ilaç endüstrisi bulunuyor. Stratejik öneme sahip endüstrimizde, yerli ve yabancı yaklaşık 500 kuruluş faaliyet gösteriyor. Endüstrimizdeki çalışan sayısı son 5 yılda %18 artarak, 35 bine ulaştı. Bunu artırmak, hem ekonomimize hem endüstrimize güç katmak için çaba gösteriyoruz.

Yüksek üretim teknolojisine ve kapasitesine sahip ilaç endüstrimizde 74 ilaç, 10 hammadde üretim tesisimiz faaliyet gösteriyor. Yeni teknolojilere yatırım yaparak, kapasite kullanımımızı ve istihdamımızı artırıyoruz.

Sadece yurt içi pazara ürün sağlamak kalmıyor, ihracatımızı artırmak için de var gücümüzle çalışıyoruz. Avrupa Birliği, Bağımsız Devletler Topluluğu, Kuzey Afrika ve Orta Doğu ülkeleri başta olmak üzere 150'den fazla ülkeye ihracat gerçekleştiriyoruz.

İEİS olarak, Türkiye'de biyoteknolojik ilaç üretiminin artması yönündeki faaliyetleriniz nelerdir? Üyeleriniz tarafından projelendirilen ve hayata geçirilen yatırımların büyüklükleri konusunda bilgi alabilir miyiz?

Tüm dünyada bitkisel ve kimyasal kaynaklı ilaç üretimi, bilim ve teknoloji alanındaki yeni gelişmeler kapsamında, yerini hızla biyoteknolojik ilaçlara bırakıyor.

Dünyada biyoteknolojik ilaçların kullanım oranı %20'lere ulaşmış durumda ve artmaya devam ediyor. Ülkemizde de benzer bir durum söz konusu. Türkiye'de biyoteknolojik ilaçlar 2016'da, 3,4 milyar TL ile reçeteli ilaç pazarı içerisinde yaklaşık %16,5'lik bir paya sahip.

Endüstrimizin yetkinliğini ve rekabet gücünü artırmak, ülkemizde bu alanın gelişimine daha etkin bir katkı sunmak amacıyla 2016 yılı sonunda Türkiye Biyoteknolojik İlaç Platformu'nu kurduk.

Platformumuz, biyoteknoloji alanında ülkemizde geliştirme ya da üretim faaliyeti olan veya bu faaliyetleri planlayan tüm ilaç firmalarına açık bir oluşum. Şu anda platformda İEİS üyesi olan ve olmayan 20 ilaç firması bulunuyor.

Türkiye Biyoteknolojik İlaç Platformu üyelerimizin biyoteknoloji alanında bitmiş ve devam eden fiziki yatırımları 820 milyon dolar. Tamamlanan ve devam eden Ar-Ge çalışmalarına ilişkin harcamaları ise 485 milyon dolar tutarında. Önümüzdeki 5 yıl içerisinde bu alanda önemli gelişmeler yaşanacağına inanıyoruz. Bugün pazarda 6 adet imal biyoteknolojik ürünümüz var. Yaptığımız yatırımlarla 2024 yılına kadar 39 adet yeni biyoteknolojik ürünü daha pazara vereceğiz. Türkiye ilaç pazarındaki ithal ürünlerin %28'ini biyoteknolojik ilaçlar oluşturuyor. İlaç endüstrisi olarak, tamamen ithalata dayalı bir biyoteknolojik ilaç tedarik modelinin sürdürülebilir olmadığına bilincindeyiz. İthalatına bağımlı olduğumuz önemli ürünlerin ülkemizde geliştirilmesi ve üretilmesi sadece hastaların bu ilaçlara erişimini artırmayacak, aynı zamanda dış ticaret açığını azaltarak ülke ekonomisine kayda değer bir katkı sağlayacaktır.

Firmalarımız ülkemizi biyoteknoloji gibi stratejik bir alanda geliştirmek için var güçleriyle çaba gösteriyor. Bu alana uzun vadeli bakış açısıyla, yüksek maliyetli yatırımlar yapıyorlar.

Türkiye Biyoteknolojik İlaç Platformu üyelerimizin biyoteknoloji alanında bitmiş ve devam eden fiziki yatırımları 820 milyon dolar.

Tamamlanan ve devam eden Ar-Ge çalışmalarına ilişkin harcamaları ise 485 milyon dolar tutarında. Önümüzdeki 5 yıl içerisinde bu alanda önemli gelişmeler yaşanacağına inanıyoruz.

Bugün pazarda 6 adet imal biyoteknolojik ürünümüz var. Yaptığımız yatırımlarla 2024 yılına kadar 39 adet yeni biyoteknolojik ürünü daha pazara vereceğiz.

Türkiye ilaç pazarındaki ithal ürünlerin %28'ini biyoteknolojik ilaçlar oluşturuyor. İlaç endüstrisi olarak, tamamen ithalata dayalı bir biyoteknolojik ilaç tedarik modelinin sürdürülebilir olmadığına bilincindeyiz.

Ülkemizde çok köklü ve güçlü bir ilaç endüstrisi bulunuyor. Stratejik öneme sahip endüstrimizde, yerli ve yabancı yaklaşık 500 kuruluş faaliyet gösteriyor. Endüstrimizdeki çalışan sayısı son 5 yılda %18 artarak, 35 bine ulaştı. Bunu artırmak, hem ekonomimize hem endüstrimize güç katmak için çaba gösteriyoruz. Yüksek üretim teknolojisine ve kapasitesine sahip ilaç endüstrimizde 74 ilaç, 10 hammadde üretim tesisimiz faaliyet gösteriyor. Yeni teknolojilere yatırım yaparak, kapasite kullanımımızı ve istihdamımızı artırıyoruz. Sadece yurt içi pazara ürün sağlamakla kalmıyoruz, ihracatımızı artırmak için de var gücümüzle çalışıyoruz. Avrupa Birliği, Bağımsız Devletler Topluluğu, Kuzey Afrika ve Orta Doğu ülkeleri başta olmak üzere 150'den fazla ülkeye ihracat gerçekleştiriyoruz.

İthalatına bağımlı olduğumuz önemli ürünlerin ülkemizde geliştirilmesi ve üretilmesi sadece hastaların bu ilaçlara erişimini artırmayacak, aynı zamanda dış ticaret açığını azaltarak ülke ekonomisine kayda değer bir katkı sağlayacaktır.

İlaç endüstrisinin Ar-Ge ve biyoteknoloji yatırımlarının önünde ne gibi engeller var? Bu engellerin aşılması için öncelikle hangi adımlar atılmalı?

İlaç endüstrimizin stratejik gücü, kamu otoritelerimiz tarafından da biliniyor ve destekleniyor. Ülkemizde Ar-Ge ve biyoteknoloji teşviki konusunda çok önemli adımlar atılmış durumda.

Memnuniyetle takip ettiğimiz çalışmalar; endüstrimizin önünü açıyor, bizlere sanayimizin geleceği adına umut veriyor. Sektörümüzün bu alana ilgisini ve yatırımını artırıyor.

10 yıl önce endüstrimizde sadece 1 tane olan akredite Ar-Ge merkezi bugün itibarıyla 28'e ulaşmış durumda. İlaç Ar-Ge harcaması 2010 yılında 92 milyon TL iken 2016 yılında %139 artışla 219 milyon TL'ye ulaştı.

Ancak, ülkemizin bu alandaki rakipleri ile etkin rekabet edebilmesi için kamunun Ar-Ge ve biyoteknoloji yatırımlarına sağlayacağı desteğin artırılmasına ve farklı teşvik mekanizmalarının kurgulanmasına ihtiyaç var.

Rekabet ettiğimiz ülkeleri incelediğimizde, vergisel teşviklerin yanında doğrudan teşviklerin daha hızlı ve kesin sonuçlar doğurduğunu görüyoruz.

Bunun en güzel örneği Güney Kore. Bizim teşvik sistemimize de doğrudan teşvikleri içerecek bir kurgu eklememiz gerekiyor.

İlaçta Ar-Ge yüksek yatırım isteyen ve uzun süren bir süreçtir. Desteklerin miktarı ve süresinin, bu gerçek çerçevesinde belirlenmesi önemlidir. Bunun yanında, öncesinde sektörün

ihtiyaçlarının belirlenmesi ve görüşlerinin alınması, çağrılarının daha etkin olmasını ve hedefine ulaşmasını sağlayacaktır. Ülkemizde Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK gibi kurumların sağladığı kamu fonları kullanılarak Ar-Ge'si yapılmış ürünler bulunmaktadır.

Kamu kurumları tarafından geliştirilme aşamasında desteklenen bu tip ürünlerin, ticarileşme aşamasında da başka kamu kurumları tarafından önlerinin açılması doğru bir yaklaşım olacaktır. Bunların yanında, hedefimizi destekleyici bir mevzuat ikliminin yaratılması, özellikle ruhsatlandırma, fiyatlandırma ve geri ödeme sisteminin; yatırımı anlamlı kılacak nitelikte düzenlenmesi büyük önem taşıyor.

Tüm dünyada üniversite-sanayi iş birlikleri, Ar-Ge'nin tetikleyicisi durumundadır. Endüstrimizin çalışmalarının başarısında da bu iş birliklerinin kritik önemde olduğunu biliyoruz.

Bu kapsamda, İEİS olarak uzun zamandır bu alandaki iş birliklerinin güçlendirilmesi için yoğun çaba gösteriyoruz.

Geçtiğimiz yıllarda, yakın zamanda Cumhurbaşkanımız tarafından açıklanan 10 araştırma üniversitesi arasında yer alan Ankara, Hacettepe, Gazi ve İstanbul üniversiteleriyle Ar-Ge ve insan kaynakları alanlarında iş birliği protokolleri imzalamıştık. Mart ayında bu üniversitelerimize Marmara Üniversitesi'ni de ekledik. Sırada başka üniversitelerimiz var.

Biyoteknoloji alanında ciddi bir iş gücü açığımız bulunuyor. Bu alandaki çalışmalar ilerledikçe, iş gücü ihtiyacımız da artıyor.

Üniversitelerimizle olan yakın iletişim ve iş birliğimizle bu açığımızı gidermek için gayret gösteriyoruz. Üniversitelerimizin sanayiye vereceği en büyük destek nitelikli iş gücünün yetiştirilmesidir.